

N:o 105.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 8 maj 1906.

— — — — Andra Kammaren den 9 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition angående löneroglering för lärare vid folkskolor m. m., dels ock särskilda med föranledande af propositionen väckta motioner.

(Sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 4).

Till Konungen.

Genom en till Riksdagen aflåten proposition, n:o 51, af den 13 januari 1906 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att

dels medgifva vidtagande af sådana ändringar i fråga om aflöningsförhållandena för de i § 1 af kungörelsen angående aflöning åt lärare vid folkskolor och småskolor den 1 juni 1900 omnämnda lärarna, att för ordinarie lärare bestämmes en begynnelselön af minst niohundra kronor, och att storleken af hvart och ett af de tre ålderstilläggen bestämmes till etthundrafemtio kronor för manlig lärare och etthundra kronor för kvinnlig;

dels besluta, att i de fall, då bidrag af statsmedel utgår till aflönande af tjänstledig lärares vikarie, den tjänstledige läraren skall vara skyldig att

Bih. till Riksd. Prot. 1906. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 20 Häft.

af sin lön till vikariens aflöning afstå ett belopp, motsvarande en fjärdedel af vikariens kontanta minimiaflöning, äfven om nämnda aflöning framdeles kommer att höjas;

dels besluta, att lärare, som ingår på den nya löneregleringen, eller som förordnas, efter det kungörelse i ämnet utkommit, skall vara skyldig ej mindre att, så snart han uppnått sextio års ålder och i vederbörlig ordning förklarats berättigad till hel pension, afgå från tjänsten, vederbörande skolstyrelse dock obetaget att låta med afskedet anstå, därest och så länge den pensionsberättigades fortsatta tjänstgöring anses vara gagnelig för folkskolan, än äfven att såsom bidrag till kostnaderna för pensioneringen erlægga en årlig afgift, motsvarande två och en half procent af den lön, för hvilken skoldistriktet med afseende å hans pensionering vunnit delaktighet i folkskollärarnes pensionsinrättning;

dels medgifva, att, med ändring af nu gällande grunder i fråga om statsbidrag till aflönande af vissa lärare, följande bestämmelser må blifva gällande:

1. Till aflönande af hvarje ordinarie lärare vid folkskola, som i årlig lön åtnjuter, utom husrum och vedbrand eller ersättning därför, minst niohundra kronor, samt hvarje annan examinerad, vid folkskola antagen lärare, som i årlig lön erhåller, förutom nämnda naturaförmåner eller ersättning därför, minst sexhundra kronor, äger skoldistrikt, därest läraren årligen meddelar undervisning i skolan under minst åtta månader eller $34\frac{1}{2}$ veckor af året eller under den kortare tid, som Kungl. Maj:t på grund af särskilda förhållanden kan medgifva, att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag, motsvarande två tredjedelar af den lön, läraren, förutom husrum och vedbrand eller ersättning därför, åtnjuter, hvilket bidrag dock ej, utom i här nedan angifna fall, må öfverstiga sexhundra kronor.

Öfvergångsstadgande. Då å innehafvande tjänst före den 1 januari 1901 anställd ordinarie lärare erhåller, förutom husrum och vedbrand, minst åttahundra kronor samt därtill kofoder in natura enligt äldre bestämmelser eller till mer än etthundra kronor uppgående ersättning därför, äger skoldistrikt jämväl, därest läraren årligen meddelar undervisning i skolan under minst åtta månader eller $34\frac{1}{2}$ veckor af året eller under den kortare tid, som Kungl. Maj:t på grund af särskilda förhållanden kan medgifva, att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag af sexhundra kronor.

2. Därest ordinarie lärare vid folkskola i denna egenskap oförvitligt tjänstgjort under så lång tid, att den årliga lönen för sagda undervisning

skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen femtio kronor till manlig lärare och minst ettusen kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med sjuhundrafemtio kronor och i senare fallet med sjuhundra kronor.

3. Har läraren oförvitligt tjänstgjort i folkskola såsom ordinarie ytterligare så länge, att den årliga lönen för samma undervisning af sådan anledning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen tvåhundra kronor till manlig lärare och minst ettusen etthundra kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med niohundra kronor och i senare fallet med åttahundra kronor.

4. Om sådan lärare, som nu är i fråga, oförvitligt tjänstgjort såsom ordinarie så länge, att den årliga lönen för ofvannämnda undervisning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen trehundrafemtio kronor till manlig lärare och minst ettusen tvåhundra kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med ettusen femtio kronor och i senare fallet med niohundra kronor;

dels öka det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor med 2,150,000 kronor, eller från dess nuvarande belopp, 6,350,000 kronor, till 8,500,000 kronor;

dels och öka det under riksstatens tionde hufvudtitel uppförda anslaget »Bidrag till folkskollärares pensionering», nu 622,873 kronor, med 49,993 kronor till 672,866 kronor.

Denna proposition har icke blifvit i oförändradt skick af Riksdagen bifallen. Riksdagen har nämligen ansett, att kommunerna bära fortfarande få vidkännas tredjedelen af utgifterna för folkskollärarnes ålders-tillägg, för så vidt dessa utgå med lika belopp för såväl manliga som kvinnliga lärare, hvaremot staten bör ensam vidkännas den del af de manliga lärarnes ålderstillägg, hvarmed dessa enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag och Riksdagens beslut höjts utöfver de kvinnliga lärarnes.

Vidare har Riksdagen, i öfverensstämmelse med förslag, som af enskilde motionärer i anledning af propositionen väckts, ansett, att staten bör från och med början af nästkommande år öfvertaga utgifterna för de extra pensionsavgifter, som enligt gällande reglemente skola af kommunerna gäldas.

Slutligen har Riksdagen funnit det vara befogadt, att bland villkoren för åtnjutande af de nya löneförmånerna en bestämmelse intages därom, att, därest i vederbörlig ordning den nu lagstadgade undervisningstiden af 34¹/₂ veckor skulle komma att för samtliga skoldistrikt förlängas, tjänstinnehafvare, som ingår på den nya lönestaten, skall vara skyldig att utan särskild ersättning underkasta sig den ökning af tjänstgöringsskyldigheten, som sålunda kan varda stadgad, dock högst med 1¹/₂ vecka, så att sammanlagda årliga tjänstgöringstiden blir 36 veckor.

I öfrigt har Riksdagen icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Riksdagen får alltså för Eders Kungl. Maj:t tillkännagifva,

1:o) att Riksdagen

a) medgifvit vidtagande af sådana ändringar i fråga om aflöningsförhållandena för de i § 1 af kungörelsen angående aflöning åt lärare vid folkskolor och småskolor den 1 juni 1900 omnämnda lärarne, att för ordinarie lärare bestämmes en begynnelselönen af minst niohundra kronor;

b) medgifvit vidtagande af sådana ändringar i fråga om aflöningsförhållandena för de i § 1 af kungörelsen angående aflöning åt lärare vid folkskolor och småskolor den 1 juni 1900 omnämnda lärarne, att storleken af hvart och ett af de tre ålderstilläggen bestämmes till etthundrafemtio kronor för manlig lärare och etthundra kronor för kvinnlig;

c) beslutat, att lärare, som ingår på den nya löneregleringen eller som tillsättes efter det kungörelse i ämnet utkommit, skall vara skyldig att utan särskild ersättning underkasta sig den ökade tjänstgöringsskyldighet, som kan för honom uppkomma, därest i vederbörlig ordning skulle komma att för samtliga skoldistrikt stadgas förlängning af den nu lagstadgade undervisningstiden af 34¹/₂ veckor, dock under en tid af sammanlagdt högst 36 veckor om året;

d) beslutat, att i de fall, då bidrag af statsmedel utgår till aflönande af tjänstledig lärares vikarie, den tjänstledige läraren skall vara skyldig att af sin lön till vikariens aflöning afstå ett belopp, motsvarande en fjärdedel af vikariens kontanta minimiaflöning, äfven om nämnda aflöning framdeles kommer att höjas;

e) beslutat, att lärare, som ingår på den nya löneregleringen, eller som tillsättes, efter det kungörelse i ämnet utkommit, skall vara skyldig att, så snart han uppnått sextio års ålder och i vederbörlig ordning förklarats berättigad till hel pension, afgå från tjänsten, vederbörande skolstyrelse dock obetaget att låta med afskedet anstå, därest och så länge

den pensionsberättigades fortsatta tjänstgöring anses vara gänelig för folkskolan;

f) beslutat, att lärare, som ingår på den nya löneregleringen, eller som tillsättes efter det kungörelse i ämnet utkommit, skall vara skyldig att såsom bidrag till kostnaderna för pensioneringen erlægga en årlig afgift, motsvarande två och en half procent af den lön, för hvilken skoldistriktet med afseende å hans pensionering vunnit delaktighet i folkskolläraernes pensionsinrättning;

g) medgifvit, att, med ändring af nu gällande grunder i fråga om statsbidrag till aflönande af vissa lärare, följande bestämmelser må blifva gällande:

1. Till aflönande af hvarje ordinarie lärare vid folkskola, som i årlig lön åtnjuter, utom husrum och vedbrand eller ersättning därför, minst niohundra kronor, samt hvarje annan examinerad, vid folkskola antagen lärare, som i årlig lön erhåller, förutom nämnda naturaförmåner eller ersättning därför, minst sexhundra kronor, äger skoldistrikt, därest läraren årligen meddelar undervisning i skolan under minst åtta månader eller $34\frac{1}{2}$ veckor af året eller under den kortare tid, som Kungl. Maj:t på grund af särskilda förhållanden kan medgifva, att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag, motsvarande två tredjedelar af den lön, läraren, förutom husrum och vedbrand eller ersättning därför, åtnjuter, hvilket bidrag dock ej, utom i här nedan angifna fall, må öfverstiga sexhundra kronor.

Öfvergångsstadgande. Då å innehafvande tjänst före den 1 januari 1901 anställd ordinarie lärare erhåller, förutom husrum och vedbrand, minst åttahundra kronor samt därtill kofoder in natura enligt äldre bestämmelser eller till mer än etthundra kronor uppgående ersättning därför, äger skoldistrikt jämväl, därest läraren årligen meddelar undervisning i skolan under minst åtta månader eller $34\frac{1}{2}$ veckor af året eller under den kortare tid, som Kungl. Maj:t på grund af särskilda förhållanden kan medgifva, att af statsmedel bekomma ett årligt bidrag af sexhundra kronor.

2. Därest ordinarie lärare vid folkskola i denna egenskap oförvitligt tjänstgjort under så lång tid, att den årliga lönen för sagda undervisning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen femtio kronor till manlig lärare och minst ettusen kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med sjuhundrasexton kronor 67 öre och i senare fallet med sexhundrasextiosex kronor 67 öre.

3. Har läraren oförvitligt tjänstgjort i folkskola såsom ordinarie ytterligare så länge, att den årliga lönen för samma undervisning af sådan anledning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen tvåhundra kronor till manlig lärare och minst ettusen etthundra kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med åttahundratrettiotre kronor 33 öre och i senare fallet med sjuhundratrettiotre kronor 33 öre.

4. Om sådan lärare, som nu är i fråga, oförvitligt tjänstgjort såsom ordinarie så länge, att den årliga lönen för ofvannämnda undervisning skall utgå med, förutom de i lag bestämda naturaförmånerna eller ersättning därför, minst ettusen trehundra femtio kronor till manlig lärare och minst ettusen tvåhundra kronor till kvinnlig, äger skoldistrikt att årligen erhålla statsbidrag i förra fallet med niohundra femtio kronor och i senare fallet med åttahundra kronor;

h) ökat det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor med 1,750,000 kronor, eller från dess nuvarande belopp, 6,350,000 kronor, till 8,100,000 kronor;

i) ökat det under riksstatens tionde hufvudtitel uppförda anslaget »Bidrag till folkskollärares pensionering», nu 622,873 kronor, med 49,993 kronor till 672,866 kronor; och

2:o) att Riksdagen beslutat, att från och med den 1 januari 1907 de extra pensionsavgifter, hvilka på grund af 8 § i reglementet för folkskollärares pensionsinrättning nu utgå eller till följd af den nu föreslagna löneregleringen komma att utgå, skola erläggas af statsmedel, och för sådant ändamål på extra stat för år 1907 beviljat ett förslagsanslag under riksstatens tionde hufvudtitel af 20,000 kronor.

Stockholm den 9 maj 1906.

Med undersåtlig vördnad.